

[Svend Haugaard.]

som man ønsker fredet, og det bliver da bygningssynets sag at gennemføre restaureringen. Jeg er helt enig i, at sådanne bygninger fremfor alt ikke skal forblive i statens eje. Hverken ejendommens pris eller drift vil der være penge til, men man må på den anden side regne med, at videresalget med fredning som en tinglyst prioritet, kan vi næsten kalde det, vil give et ret betydeligt tab.

Jeg vil også gerne lægge vægt på, at der kaldes på lokal interesse og lokalt initiativ i alle fredningssager. Jeg ved ikke, om det, som det blev nævnt her i dag, skal være i form af oprettelse af selvejende institutioner. Jeg tror, det er meget vigtigt, at man kalder på dette lokale initiativ, og at man tager et vist hensyn i statens tilskud til, hvad der ydes lokalt.

Der er en hel del enkeltheder i lovforslaget, jeg ønsker udvalget skal se nærmere på, men jeg kan på mit partis vegne varmt anbefale de forbedrede muligheder for fredning, som lovforslaget indebærer. Jeg tror ikke, at dette lovforslag som sin forgænger fortjener at få betegnelsen en foregangslov, og jeg tror ikke, dens alder vil blive så høj som for den lov, vi har haft indtil nu, men jeg er fuldstændig klar over, at det ikke er den højtærede ministers skyld, men derimod skyldes den kedelige omstændighed og kendsgerning, at riget fattes penge.

Poul Dam: Det foreliggende lovforslag er efter vor mening udtryk for en værdifuld indsats. Vi vil gerne deltage i arbejdet med at gennemgå det i udvalget — for der er en række enkeltheder, som kræver nærmere drøftelse — og siden engang med tiden være med til at gennemføre det her i tinget.

Jeg må i øvrigt sige, at det forekommer mig noget vanskeligt at tale abstrakt om det emne, der her er til behandling. Egentlig egner det sig meget dårligt til en debat, hvor kun ordet står til rådighed. Når man ellers plejer at arbejde med audiovisuelle hjælpemidler, begynder man uvilkaarligt at

overveje muligheden for at illustrere indlæggene her i folketinget med f. eks. nogle velvalgte lysbilleder. Rigtigt anvendt kan billeder jo sige mere end mange ord, og den besparelse kan nok glæde nogen. Et sådant billede kunne f. eks. vise et af de mange tilfælde af den slags, som det ærede medlem hr. Per Møller også omtalte, hvor et fredet hus skæmmes alvorligt af omgivelserne, for eksempel fordi der er bygget noget nyt i et afstikkende materiale og format på nabogrundene. Det er et af de problemer, som lovforslaget efter min mening ikke anviser nogen løsning på. Der er i bemærkningerne en henvisning til byplanloven, og jeg mener ikke, det klarer det, men måske kunne der være mening i at skaffe mulighed for at forbyde gennemførelsen af sådanne byplanbestemmelser, som der ellers tales om og tænkes på.

Men problemerne med omgivelserne er jo store. Det ærede medlem hr. Per Møller nævnte Børsen, hvor man jo har talt meget om det administrationsbyggeri, der sker ved siden af; hvis man beskæftiger sig med Børsens historie, ved man i hvert fald, at ødelæggelsen af Børsens omgivelser er et arbejde, der blev påbegyndt ganske kort efter, at Børsen var færdig, rent bortset fra at Børsen i dag ser ganske anderledes ud, end da Christian IV byggede den. Man skulle i hvert fald for at bringe omgivelserne tilbage, så at de svarede til bygherrens tanke, fjerne Privatbanken, fjerne det meste af trafikken, genskabe kanalen bag Børsen og foretage forskelligt andet småpilleri. Det er ikke så let at klare hele det problem.

Et andet af de problemer, der her er blevet omtalt, vedrører de bygninger, der anses for bevarelsesværdige, men som ikke er 100 år gamle endnu. Jeg er klar over, at loven ikke forhindrer, at sådanne bygninger fredes, men der er alligevel tale om undtagelsestilfælde. Jeg kan godt forstå motiveringen herfor, men det forekommer mig, at der er sket så meget siden 1918, at motiveringen vist må tages op til revision. Der